

fehér ásvány azonnal feltűnt, mert ilyen nagy és határozott kristályos kiválás — úgy látszik — nagy ritkaság a moci meteoritokban, legalább én a kezemen átment több száz darabok egyikén sem láttam ehhez fogható kiválást. Egy belőle kihásított darabkát behatóbb vizsgálatnak alávetve, következőket észleltem rajta. A hasadási lapokon kiváló gyöngyfény mutatkozik. A gázlángban nem olvadt, csak megbarnult hosszabb hevítés után, s csupán kevés, *Na*-ra utaló lángfestést mutatott egy darabkája. Vékony csiszolata sárgás; átlátszó, észrevehető fény-elnyelést mutat az alsó nikol forgatásánál. Tele van hasadási irányokkal, melyek a négyzetes lemez oldalaival párhuzamosan haladnak. Elsötétülés keresztbe állított nikolok közt akkor áll be, ha a négyzet oldalai a nikolmetszetekkel összeesnek; egyéb állásokban élénk interferenzszínek mutatkoznak. Ezeknél fogva enstatitnál egyébire nem lehet következtetni, annál kevésbé, miután a meteoritoknak ez egyik fő elegyrésze.

A kristályalak a $\infty \bar{P}\infty$ és $\infty \bar{P}\infty$ lapoktól eredő, a milyen ép-szögű oszlopos, harántúl eltöredezett kristályokban a földi kőzetekben is szokott előfordulni.

Dr. Koch.

19. A papfalvi oldalból való s Dietrich gyárában használt tűzálló anyagról. Az anyag szürkés fehér, igen porhanyó, csaknem laza, agyagos, csillámos homokkő, melynek apró darabkája hosszabb hevítés után összeszikkad kissé, de nem olvad meg legkevésbé s nem is áll össze.

Iszapolás után adott:

180 gramme durva, csillámdús porondot = 80.36⁰/₀,

51.5 gramme szürkés fehér, finom csillámos agyagot = 19.64⁰/₀.

A porond sűrűn tele van fehér csillám apró pikkelyeivel. Gócsó alatt látható, hogy uralkodó keverék-részei quartznak szögletes szálkái és fehér csillám pikkelyek. Alárendelten néhány barnássárga vagy fekete turmalin-szálka és néhány magnetit szemese is észrevehető. Az egész anyag ennél fogva gránitnak vagy gneisznek a legfinomabb törmeléke, melyben a földpát mind kaolinná mállott.

A kiiszapolt finom, fehér agyag jól összeálló tömeget alkot, szárítás után nem repedezik meg, hanem összefüggő darabot képezett az edény fenekén, melyben az iszap gyűjtetett. A legerősebb gázlángban sem olvad, csak fehér, zománzos cseréppé ég, mint a kaolin; de még sem egészen tisztá kaolin, mert a parányi csillámpikkelyektől nem igen volt megszabadítható.

Az anyag ezeknél fogva kaolin os csillámdús homoknak nevezhető s tűzálló természete ásványos összetételéből kétségtelen.

Dr. Koch 4.